

Den næste sag på dagsordenen var:

30) Anden behandling af lovforslag nr. L 186: Forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Personregister. (Lempelse af udrejseregler m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 13/3 2003. Første behandling 25/3 2003. Betænkning 8/5 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling:

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 15.30

Den næste sag på dagsordenen var:

31) Anden behandling af lovforslag nr. L 187: Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner, lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme og lov om social service. (Indførelse af udligningstillæg, omlægning af refusionsordningen vedr. grundtakstmodellen og andre justeringer i kommunernes finansiering).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 13/3 2003. Første behandling 25/3 2003. Betænkning 8/5 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arne Toft (S):

Regeringen lovede i aftalen med kommunerne for 2003 at gennemføre en udligningsreform fra 2004. Det er regeringen løbet fra, og i stedet for har man fremsat L 187, hvis hovedindhold alene er at forlænge forskellige midlertidige overgangsordninger.

Vi må opfatte det sådan, at man har nedsat en strukturkommission, fordi man ikke tør lave en udligningsreform.

Endvidere lægges der op til at fortsætte med en støtte til vanskeligt stillede kommuner på godt og vel det, som man gav i 2004. Alt i alt en cementering af de regler, som gælder i 2003, som har givet et meget stort antal kommuner store, ja, for en gruppe kommuner næsten uoverstigelige problemer.

Eksempelvis viser budgetterne ifølge formanden for Kommunernes Landsforening, at ca. 100 kommuner har oplevet negativ vækst på serviceområder for borgerne.

På en række områder indeholder forslaget endog fremtidige forringelser i forhold til situationen for 2003. Det gælder eksempelvis puljen til vanskeligt stillede kommuner, hvor regeringen inddrager 162 mio. kr., som man i stedet for modregner i beløbet til bloktilskuddene.

Derudover gennemføres en fastfrysning af fordelingen af ca. 5,5 mia. kr. under grundtakstmodellen på et historisk grundlag. Det betyder, at kommuner, som kommer til at opleve stigende udgifter, ikke vil blive kompenseret. Omvendt vil kommuner, som får faldende udgifter, blive overkompenseret. Derfor risikerer man med fastfrysningen, at fordelingen på et historisk grundlag yderligere bidrager til de økonomiske uligheder mellem kommunerne. De kommuner, som rammes af ændringen, vil blive tvunget til nye nedskæringer i servicen over for borgerne.

Den regel her gav en skævfordeling på 577 mio. kr. i 2002, og beløbet vil sandsynligvis blive større i 2003. Det er det, vi kalder for en omvendt Robin Hood.

Hele situationen for kommunerne forværres herudover generelt af en endnu snævrere økonomisk ramme, som regeringen har udmeldt efter sit skatteudspil. I realiteten har regeringen næsten halveret den økonomiske ramme for kommunerne i forhold til tidligere løfter, hvor målsætningen var en vækst på 1 pct. og for en ubrudt ramme for 2003 på 0,3 pct. Regeringens

udmelding efter skatteaftalen betyder derfor reelt en nedsættelse af vækstrammen for 2004 på 1,3 pct. til nu 0,7 pct.

Når dertil lægges skattestoppet, som generelt rammer kommunerne med det laveste skattegrundlag hårdest, forhindrer det også de hårdest trængte kommuner i at skaffe en merindtægt. Så kan man frygte for en beskæring i servicen over for borgerne. Den kan blive endnu mere dramatisk for 2004 i et stort antal kommuner.

Socialdemokratiet har gentagne gange forsøgt at samle et flertal, som kan tvinge regeringen til at leve op til dens løfte om en udligningsreform for 2004. Desværre må vi konstatere, at det ikke er lykkedes, og at Dansk Folkeparti utvetydigt har støttet regeringen i dens løftebrud over for kommunerne.

På den baggrund ser Socialdemokratiet ikke andre muligheder end at undlade at stemme til L 187 for ikke at forhindre lovens vedtagelse. Det skyldes, at en forkastelse af dette forslag vil være endnu værre for kommunerne, da en række af de overgangsordninger, som forlænges med forslaget, ellers ville ophøre helt med udgangen af 2003. På den anden side vil vi i Socialdemokratiet ikke gennem vores stemmeafgivning medvirke til den forringelse, som loven indeholder, og gøre os medskyldige i regeringens løftebrud over for kommunerne.

Jeg kan fortælle Folketinget, at vi har fremsendt et beslutningsforslag i går, der går ud på at indføre en ny fordeling af de 5,5 mia. kr., således at de kommuner, som har udgifterne, også er de kommuner, som får refusionerne. Det vil man måske sige ikke kan lade sig gøre, men vi har jo set det med skattestoppet, fastfrysning af grundskyldskatten, at man dér kompenserer de rige kommuner i det nordsjællandske område 100 pct.

Kl. 15.35

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Det er prisværdigt, så klarsynet Socialdemokratiet er blevet i opposition.

Jeg vil ganske kort spørge, om ikke det er korrekt, at de svagest stillede kommuner er blevet bedre stillet, efter at denne her regering er kommet til. I 1999 var puljen til de svagest stillede kommuner 131 mio. kr., og her i år 2004 bliver puljen sammenlagt på 400 mio. kr. til de svagest stillede kommuner. Det vil jeg gerne spørge hr.

Arne Toft om ikke han er klar over i forhold til det her.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Jo, det er jo let nok at tilfredsstille nogle kommuner for andres penge. Situationen er jo her, at i 2003 indgik man en aftale med kommunerne, hvor staten gav et bidrag til de særligt vanskeligt stillede kommuner. Der gør man nu her i 2004 det, at man tager de penge tilbage igen, tager dem fra bloktilskuddene. De kommuner, som får de her 400 mio. kr., får sandsynligvis flere penge i år, men ud af de 100 kommuner, som reelt har været nødt til at sætte deres forbrug ned, er det jo ikke alle sammen, der får. Det kan de simpelt hen ikke.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Hr. Arne Toft står heroppe og ønsker tilsyneladende en udligningsreform, men hvad er en udligningsreform? Det er jo netop, når man tager af det samlede beløb og flytter nogle penge rundt. Men det, jeg kan forstå at hr. Arne Toft egentlig plæderer for, er flere penge. Det er fint nok, men så sig det ligeud. Så er det jo ikke en udligningsreform.

Hvad er det, Socialdemokraterne egentlig ønsker?

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Regeringen ønsker, når den indgår aftaler med amterne og kommunerne, at amterne og kommunerne overholder de aftaler, der bliver indgået. Socialdemokratiet ønsker, når regeringen indgår en aftale med kommunerne om, at der skal laves en udligningsreform, at man skal stå ved den aftale, man har lavet. Kommunerne har jo ingen muligheder for at lave restriktioner over for regeringen, hvorimod regeringen har vist, at den laver restriktioner over for amterne. Så det, vi ønsker, er, at det, man har lovet med en ny udligningsreform, også er det, man gør, og ikke alle de undskyldninger.

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Jeg vil gerne bede hr. Arne Toft om en definition af Socialdemokratiets opfattelse af en udligningsreform.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Arne Toft. Det kan vist ikke gøres på 2 minutter, men vi får se.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Nej, det kan nok ikke gøres på 2 minutter, men jeg tror, at fru Marianne Pedersen skulle spørge indenrigsministeren.

Jeg tror, situationen er den, at man har lavet alle undersøgelserne. Man ved godt, hvad den betyder. Problemet er bare, at man ikke tør gennemføre den, fordi rigtig mange af de gode venner ville blive hårdt ramt.

Jeg ved da godt, at en udligningsreform er en anden fordeling af penge fra bloktilskuddene. Jeg tror, man er blevet bange, da man har set, hvad det egentlig betød, men man har lovet det, man har lavet en aftale, og så synes jeg, man skal gennemføre aftalen, og tallene ligger der sandsynligvis.

(Kort bemærkning).

Marianne Pedersen (V):

Så vil jeg gerne spørge hr. Arne Toft, om Socialdemokratiet er blevet bange for sin egen skygge, i forhold til at det er Socialdemokratiets udligningsreform, kommunerne i dag arbejder efter.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Socialdemokratiet var jo netop i regering, dengang kommunerne fik en aftale med regeringen om, at der senest fra 2004 ville foreligge en udligningsreform. Den aftale overtog regeringen og skrev under på den ved forhandlinger med kommunerne. Så Socialdemokratiets udligningsreform er den reform, som den tidligere regering har aftalt med kommunerne. Det er bare at finde tallene frem.

Kl. 15.40

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Når Venstres ordfører spørger om, hvad indholdet er i en udligningsreform, vil jeg godt bede Venstres ordfører om at bekræfte, at indenrigsministeren i to omgange, hvor Finansieringsudvalget var lige ved at være færdig med sit arbejde, har forhindret Folketinget og offentligheden i at få kendskab til det, fordi han så har ændret og forlænget kommissoriet. Så den besked, vi skulle have haft, den rapport, den betænkning fra Finansieringsudvalget, vi skulle have haft for

næsten 2 år siden, forhindrede indenrigsministeren at vi fik. Derefter forhindrede indenrigsministeren, lige forud for at de skulle afgive deres betænkning i slutningen af sidste år, at vi fik den.

Derfor gør indenrigsministeren alt for at forhindre, at nogen overhovedet kan forholde sig til, hvad en udligningsreform indeholder.

Men indenrigsministeren må jo vide noget om det, i og med at han selv har indgået en aftale og skrevet under på det i en aftale med Kommunernes Landsforening. Det er regeringen løbet fra.

Fru Marianne Pedersen lyttede til formanden for KL, og det var klar tale på det punkt.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg ved ikke, hvor grænserne for, hvilke ord man må tage i sin mund her, præcis går. Så jeg prøver lige at tøjle mit temperament og siger, at det dog er en frygtelig masse vrøvl, man skal lægge øre til her.

Først har vi hr. Arne Toft – nu har jeg desværre ikke citaterne med i dag, men jeg kan finde dem frem meget hurtigt – som jo i sin egenskab af tidligere formand for Det Skæve Danmark var ude og revse den daværende indenrigsminister, fru Karen Jespersen, for den forfærdelige måde, den daværende regering maltrakterede kommunestyret på. Over for det står den selv samme forening, Det Skæve Danmark, som sidste år var ude med roser til den nye regering.

Skræl nu al den retorik væk og se på kendsgerningerne. Hvad er kendsgerningerne? Kendsgerningerne er, at for hver gang den gamle regering lagde en halvtredser på bordet til de vanskeligst stillede kommuner, lægger denne regering hundrede kroner på bordet. Det er kendsgerningerne.

Så forstår jeg, at hr. Arne Toft siger, at den daværende regering indgik en aftale om en udligningsreform, der skulle træde i kraft den 1. januar 2004. Allerede dér har man givet sig. Sidste år på samme tid erindrer jeg mig socialdemokratiske folketingsmedlemmer, der på daværende tidspunkt førte sig frem med en påstand om, at det var løftebrud, at den nye regering ikke lavede en udligningsreform allerede med virkning fra den 1. januar 2003. Men lad så det være. Det er så ikke længere noget løftebrud fra vores side. Det takker jeg for.

Jeg kan forstå på hr. Arne Toft, at det lå helt klart, hvad det var for en udligningsreform, der

skulle laves. Det synes jeg da vi skal høre noget mere om. Det vil da interessere både mig og landets borgmestre at få det socialdemokratiske bud på en udligningsreform.

Det er jo simpelt hen uanstændigt i én og samme tale at stå og påstå, at regeringen begår løftebrud, og så samtidig klandre os for det, jeg kan forstå man egentlig gerne vil have noget mere af, nemlig udligning. For hvad er det, vi gør? Det, vi gør, er jo, at vi skræller et tyndt lag af hos samtlige kommuner med henblik på måltrettet at kunne tilføre de vanskeligt stillede kommuner flere ressourcer. Det er da at tage fra alle og give til de få, der har hjælp behov. Hvis ikke det er udligning, hvad er det så?

Jeg har stor respekt for, at man så vil klandre os for, at vi ikke laver en større reform, fint nok. Men så kan man bare ikke tillade sig samtidig at klandre os for, at vi laver udligning for 0,5 mia. kr. Alle synspunkter er ikke lige gode, og i hvert fald kan man ikke have dem alle sammen på én gang, når de peger forskellige steder hen.

Jeg glæder mig til at høre det socialdemokratiske bud på en udligningsreform. Jeg kan ikke acceptere påstanden om løftebrud. Regeringen har meget klart markeret, at ambitionsniveauet står vi ved. Vi ønsker at lave en omkalfatring af det eksisterende udlignings- og finansieringssystem. Men det giver ikke nogen mening at sætte en reform igennem på det ambitionsniveau, samtidig med at vi mere grundlæggende – i øvrigt i samklang med Socialdemokratiet har jeg forstået – har en debat om opgavefordeling i det danske samfund.

Kl. 15.45

Det er derfor, vi står ved vores løfte og indfører det i to faser. Og der er smæk for skillingerne her; der er for 0,5 mia. kr. udligning. Jeg kan altså ikke acceptere, at man på en og samme tid klandrer os for at lave for 0,5 mia. kr. udligning og for, at vi ikke laver en udligningsreform. Det hænger jo slet ikke sammen.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Når indenrigsministeren drager min fortid som borgmester ind, og det synes jeg i øvrigt er relevant, så vil jeg godt sige, at det, vi altid har ønsket, mens jeg sad som borgmester og formand for Det Skæve Danmark, var at få den udligningsreform.

Vi er udmærket godt klar over, at der selvfølgelig er nogle af de 279 kommuner, som så ikke vil være i stand til at overleve som selvstændige

kommuner. Men det, som indenrigsministeren og regeringen forhindrer i dag, er, at kommunerne nogen sinde finder ud af, om de er i stand til at overleve. Jeg tror ikke, der er ret mange af os, der tror på, at der kommer en udligningsreform, før der kommer en kommunalreform.

Kunne indenrigsministeren og regeringen ikke bare have sagt til kommunerne og amterne: Ved I hvad, vi har skrevet under på noget om en udligningsreform senest 2004, men I må undskyldte, at der er kommet nogle andre ting ind, men vi erkender, at det er et løftebrud.

Så var man kommet et langt stykke hen ad vejen.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Det billede, som indenrigsministeren tegner, er meget langt væk fra den virkelighed, man sidder og skal forholde sig til ude i kommunerne.

Indenrigsministeren siger, at da vi havde en socialdemokratisk ledet regering, kom den med 50 kr., og nu kommer den nuværende regering og lægger 100 kr. på bordet.

Hvad er virkeligheden i det lovforslag, vi her har til behandling? Det er, at de 100 mio. kr., som man forhandlede med Kommunernes Landsforening for 2003, tager man og lader kommunerne betale hundrede procent selv.

Derudover efterlader indenrigsministeren det indtryk, at man nu kommer med 0,5 mia. kr. til de dårligst stillede kommuner som nogle nye penge. Hvad er virkeligheden? Det er, at der i 2003 er afsat 453 mio. kr. – mener jeg det er – som man forhøjer til 500 mio. kr. Det er sådan en god prisregulering. Og hver eneste øre tages fra kommunernes bloktilskud.

Så siger ministeren, at man ikke kan komme med en udligningsreform på grund af strukturdebatten. Det passer jo ikke. Der er et spænd fra den mindste til den største kommune i dag, og hvis det lykkes os at lave sådan en reform, så bliver det spænd ikke større, det bliver mindre.

Sandheden er, at det er en umulighed at forestille sig en udligningsreform, samtidig med man har et skattestop, for hvis man skal flytte mere grundlæggende rundt på pengene, kan det ikke lade sig gøre. Derfor er det falsk tale.

Og når ministeren siger, at han lever op til løfterne, så må man sige, at hos mig vægter det i hvert fald, at den part, man har indgået aftalerne med, nemlig Kommunernes Landsforening og dens formand, Venstremanden og borgmesteren Ejgil W. Rasmussen, på Kommunernes

Landsforenings delegeretmøde på den samlede bestyrelses vegne meget klart og utvetydigt sagde til ministeren: Der er to løftebrud i det her. Det ene er, at man løber fra aftalen om reform, og det andet er, at man tager de 100 mio. kr., som vi aftalte med indenrigsministeren.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Stavard, den røde knap! Hr. Stavard har været medlem af Folketinget i mange år og ved, hvad den betyder.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Der er én ting, man kan glæde sig over i det her forslag, og det er, at det bliver vedtaget, inden kommunerne skal igennem deres budgetforhandlinger. Det er sådan set også det eneste.

Der er det der praleri med, at man har forhøjet, men det, det jo handler om, når vi snakker udligning, er sådan set den udvikling, der er forløbet siden den sidste udligningsreform.

Der er nogle steder, hvor man har haft et godt skatteindkomstgrundlag, og hvor udgifterne sådan set ikke har været sådan, at de har haft en stor volumen, men derimod er der andre steder, hvor udgifterne har haft en stor volumen, men hvor indkomsterne ikke har fulgt med den almindelige indkomstudvikling, der er i visse områder af landet.

Det er det, vi taler om. Der skal være en udligningsreform, så de stærkere områder skal være med til at betale til de svagere områder. Det er den situation, som man nu prøver at lappe på. Det er selvfølgelig et skridt, men det er jo ikke det skridt, der blev lovet, altså at man netop skulle lave en egentlig reform.

Kl. 15.50

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg må anholde hr. Ole Vagn Christensens udtryk praleri. Jeg praler bestemt ikke. Jeg oplyser bare om fakta, og fakta er, at denne regering markant har øget de midler, der stilles til rådighed for de vanskeligt stillede kommuner, på en sådan måde, at formanden for Det Skæve Danmark, da ressourcerne blev bragt i spil, for så vidt angår 2003, roste det, hvilket står i en voldsom kontrast til de ord, der blev brugt året før af den daværende formand for Det Skæve Danmark. Ord, som jeg ikke tror jeg passende kan

tage i min mund her på Folketingets talerstol. Det er bare det, jeg peger på.

Så forsøger jeg at kradse lidt i det hykleri, der er i, at man nu klandrer os for, at det er kommunerne selv, der som udgangspunkt skal finansiere de 500 mio. kr., der indgår i den her ordning, når man samtidig har meget travlt med at sige, at vi burde være kommet med en udligningsreform, for udligning er per definition, hvilket hr. Jens Rohde jo gjorde opmærksom på, at tage fra nogle og give til andre.

Udligning er et nulsumsspil. Det er også derfor, det er så interessant – når nu alt forarbejdet var lavet, kan jeg forstå, og jeg så bare har sat mig på papirerne og holdt dem skjult lige siden – at få det socialdemokratiske bud på, hvem præcis det er, der skal have, og hvor meget de skal have, og præcis hvem der skal betale, og hvor meget de skal betale. Jeg glæder mig da til at få et indblik i det.

En udligningsreform er jo ikke noget beskyttet begreb eller noget entydigt begreb. Jeg tror, at alle, der kommer i den kommunale verden, kan bekræfte, at der har været en længsel efter en udligningsreform alle steder. Vi har borgmestre i hovedstadsområdet, der længselsfuldt har gået og ventet på, at der kom en udligningsreform, der i deres optik jo skulle betyde, at man skulle udligne noget mindre, for de syntes, det var et skævt incitament, at når borgerne i deres kommune tjente mere, og når det gik fremad, så skulle pengene bare til provinsen, som man siger i de kredse.

Jeg kender tilsvarende mindst lige så mange borgmestre fra det jyske og fynske område og fra Sydsjælland, som har gået med længsel og ventet på en udligningsreform, fordi man regnede med, at det ville betyde, man skulle have flere penge. Det er da klart, at alle de der borgmestre, som hver især har gået og ventet på en udligningsreform, der henholdsvis skulle betyde, at de skulle aflevere mindre, eller at de skulle have mere, synes, det er ærgerligt, at udligningsreformen – lige præcis den, de havde inde i deres hoved – er sat på standby.

Men alle her ved jo godt, at det aldrig nogen sinde ville kunne lade sig gøre at lave en sådan udligningsreform, der kunne tilfredsstille alle. Det er derfor, jeg synes, man skulle skrælle den hårde retorik væk og så se på kendsgerningerne. Kendsgerningerne er, at denne regering markant har øget de ressourcer, der står til rådighed for de vanskeligt stillede kommuner.

Kendsgerningerne er, at denne regering vil noget af det andet, som hr. Arne Toft, ordføreren, revsede, og nu bringes de incitamerter, der var indtænkt i grundtakstmodellen, i spil. For det er da et underligt synspunkt at have, at man bare uden videre skulle refundere hele ideen med at lave en grundtakstmodel. Den var jo, at der skulle skabes et økonomisk incitament til, at man i kommunerne tænkte sig to gange om, bl.a. på anbringelsesområdet, for at se om man havde en økonomisk interesse i det.

Derfor må jeg sige, at kritikken her preller noget af. Jeg synes, det er skuffende, at Socialdemokratiet ikke vil tage et medansvar for at give et bevillingsløft til de kommuner i Danmark – det indrømmer jeg gerne – som har det sværere end gennemsnittet. Skuffende, skuffende, skuffende. Det får jo alt det andet til at stå tilbage som det, det er, nemlig en tom gang retorik.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg har det lidt, tror jeg, på samme måde som manden, der sagde, at først tisser man på mig, og bagefter skælder man ud, fordi jeg lugter. Først forhindrer indenrigs- og sundhedsministeren, at Folketinget får de oplysninger, hvorefter han skælder os ud, fordi vi ikke bruger dem.

Men i øvrigt har indenrigsministeren jo fuldstændig ret i, at det her ikke er et problem, der kun kan løses med en øget udligning. Der er behov for en øget udligning. Og hvis indenrigsministeren er i tvivl om, hvad det går ud på, skulle han genlæse sin egen tale til KL's delegeretmøde 2001, hvor han sagde, at den socialdemokratiske indenrigsministers ambitionsniveau var for lavt: Nu skulle der virkelig tages fat. Det var baggrundsmusikken til den aftale, han en eller to måneder senere indgik med KL.

KL 15.55

Men ministeren overhørte jo fuldstændig det element i den socialdemokratiske ordførers tale, der hed, at vi skal have en bedre udligning. Det har ministeren lovet, og det er han løbet fra. Men derudover stjæler indenrigsministeren også i forhold til sine tidligere løfter cirka halvdelen af den vækst, han har lovet kommunerne, fordi man har lukket og vil lukke så mange ufiansierede skattelettelser ud.

Så det er ikke nok med udligning, der skal også flere penge til, dem, som ministeren har stjålet fra kommunerne.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Med hensyn til fordelingen af midlerne til grundtakstmodellen er vi da godt klar over, at det ikke kan foregå flere år. Det her er noget, der skal virke, indtil vi får den nye udligningsreform.

Det er da urimeligt, at en kommune, der har store udgifter til overførselsindkomster, har et kæmpe tab, hvorimod andre kommuner, der ingen udgifter eller kun få udgifter har, har en kæmpe gevinst. Gevinsten er sidste år gjort op til 577 mio. kr., og den ventes at blive endnu større i år.

Ministeren hentyder til formanden for Det Skæve Danmark. Jeg vil opfordre ministeren til at møde op lørdag 8 dage, så har Det Skæve Danmark årsmøde, og så høre, hvad der bliver sagt på det årsmøde. Det er jo let nok, når man er en del af Venstre, at sige, hvordan situationen er. Det må komme til udtryk, når vi kommer til årsmøde, for så bliver det sagt.

Så siger ministeren også: Jamen han kan da ikke forstå det. Han ved godt, at udligning er et problem. Men jeg kan da ikke forstå, at man ikke, når ministeren godt ved, at udligningen er et problem, laver en udligningsreform, eller også siger, at det kan vi desværre ikke nå. Det burde man gøre i stedet for bare at nedsætte en kommission til at forhindre, at reformen kommer i gang. Jeg må tage det som udtryk for, at man ikke ønsker at lave den.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Sagt til indenrigsministeren: Der er tre elementer i det her. Det ene er de penge, som man har inddraget fra de svagere stillede kommuner. Det andet er de stigende sociale udgifter, overførselsindkomster, hvilket er helt naturligt. Og så er det tredje spørgsmålet om indkomstfremgangen; hvordan den bliver fordelt landet over.

Der ved vi jo fra nogle af dem, der har det svært, at der har indkomstudviklingen ikke fulgt den udvikling, som man har andre steder.

Derfor synes vi ikke, at det kan være så svært for indenrigsministeren at forstå, hvorfor vi lægger stor vægt på, at vi får skabt en udligningsreform, som faktisk kan ligestille den her situation lidt bedre, end den er i dag, så vi kan få et lige Danmark og ikke et skævt Danmark.

Men jeg er også helt sikker på, at disse bemærkninger vil komme frem i den kommende tid, hvor Det Skæve Danmark skal diskutere,

hvorfor det her skal hænge i luften. Hvorfor tager de ikke fat på den udligningsreform, som man er blevet lovet? Men vi har jo hørt, hvad der er grunden til det, nemlig at ministeren finder, at det er meget svært. Ja, det er svært at have de ansvarliges seler på, og sådan er det for enhver regering.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg indrømmer gerne, at i forebyggelsesmæssig henseende har jeg et uudnyttet potentiale, men jeg er dog ikke begyndt at gå med seler endnu.

Men i det mere seriøse hjørne vil jeg sige: Det er ikke svært at forstå, hvad hr. Ole Vagn Christensen siger eller ikke siger, det er sådan set meget enkelt at forstå. Det går jo ud på at skabe det indtryk ude i den danske kommunale sektor, at hvis man havde magt, som man har agt, så ville der falde guld ned over alle dem, der synes, at de har for lidt, uden at man vil give noget som helst bud på, hvorfra det skulle tages. Det er jo den øvelse, man er ude i. Det tror jeg sådan set også at det kommunale Danmark kan gennemskue. Jeg tror, at det kan vurdere det her på realiteterne.

Realiteterne er ikke, at vi stjæler noget, og jeg synes i øvrigt, at det er en mærkelig form for ordvalg, altså sådan at tegne et billede af, at jeg nærmest sådan personlig skulle gå rundt og stjæle penge op af kommunekasserne. Tænk, hvis man i tidligere tider havde forsøgt sig med et tilsvarende billede af, at den daværende skatteminister hr. Ole Stavad gik og stjal penge – nå, gjorde man det? O.k. Se, det var jeg slet ikke bekendt med. Det bringer jo straks lidt mere rimelighed ind i det.

Kl. 16.00

Men jeg kan nu ikke genkende det billede, for det er ikke rigtigt. Billedet er sådan set, at med dette lovforslag bidrager denne regering konkret til at øge udligningen i samfundet. Det gør vi! Når vi i princippet beder alle kommuner om at skillinge sammen til en pulje på 0,5 mia. kr., som er reserveret til dem, der har det sværest, er det jo solidaritet eller udligning, eller at de bredeste skuldre skal bære de største byrder, eller hvilke ord man nu ellers har lyst til at sætte på det. Det er det!

Det er fair nok, hvis man synes, det ikke er nok; det er fair nok, og det har jeg stor respekt for. Jeg synes bare, man skal huske at få det sagt

de steder, hvor man synes, at kommunerne ikke bidrager nok til udligningen, men det er fair nok. Men det, jeg bliver irriteret over, er, at man på én og samme tid angriber os for at lave en solidarisk pulje på 0,5 mia. kr. og angriber os for, at vi ikke vil udligne. Det hænger ikke sammen.

Så vil jeg gerne sige om det kommunale bloktilskud, at det er der jo ingen der kan udtale sig om, før de kommunaløkonomiske forhandlinger er afsluttet. Hvis man tager aftalen fra sidste år, vil man se ganske præcist, at den merbevilling, staten kom med til puljen til vanskeligt stillede kommuner, er meget specifikt bestemt for 2003, og derfor er der ikke nogen, der kan have en berettiget forventning om, hvorvidt der vil være et målrettet, statsligt bidrag til den pulje, vi taler om her, før kommuneforhandlingerne er afsluttet. Også i det perspektiv er det altså forkert at bruge ordet løftebrud.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Først skal vi have hr. Ole Vagn Christensen på talerstolen, derefter hr. Arne Toft, og nu har hr. Klaus Hækkerup også meldt sig. Disse tre indtil videre.

Hr. Ole Vagn Christensen, og det er for tredje og sidste gang.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Ministeren talte om solidaritet, men jeg vil godt spørge ministeren, om den måde, man har inddraget pengene fra området på, sådan set ikke er det samme, som at ministeren har grebet ind og har sagt: Jamen vi kan altså finde nogle penge.

Men det store spørgsmål er sådan set: Hvem er det så, der skal have disse penge? Eller: Hvor skal man hente pengene til udligningen mellem de store sociale udgifter og de lave indkomster? I de områder, hvor man har lave indkomster, har man også inddraget penge, og så burde det jo sådan set være en selvfølge, at det var staten, der medvirkede, og derfor er der ikke tale om, at det bare er noget med, at der skal falde manna ned fra himlen.

Selvfølgelig er det et kompliceret spørgsmål, det er ikke så enkelt, som ministeren gør det til: nu har vi bare krattet lidt, og så giver vi lidt til dem, der har det svært, uanset om vi får løst de opgaver, de sådan set står med, nemlig de svære opgaver. Det, vi efterlyser, er sådan set, at de vanskeligt stillede kommuner virkelig mærker, at der bliver taget hensyn til dem.

(Kort bemærkning).

Arne Toft (S):

Ministeren spørger, om det, vi ønsker, er, at man skal drysse penge ud over alle. Nej, det ønsker vi ikke, men jeg vil meget gerne spørge ministeren: Vil ministeren ikke godt fortælle mig, hvad han tænkte sig, da han skrev under på aftalen med kommunerne og dermed skrev under på, at vi skulle have en udligningsreform? Hvad havde ministeren tænkt sig? Tænkte ministeren: Ja, nu skrev jeg under, og når vi kommer lidt længere frem, laver vi bare om på det? Regnede ministeren ikke med, at man ville overholde den aftale, man indgik? Vil ministeren ikke godt fortælle det?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Den tidligere regering havde stillet en udligningsreform i udsigt pr. 1. januar 2004, og det bekræftede den nuværende regering, da den tiltrådte. Men som følge af gennemførelsen af grundtakstmodellen har den nuværende regering efterfølgende opgivet at gennemføre en udligningsreform pr. 1. januar 2004.

Kl. 16.05

Vi ved, at der allerede i dag er mange kommuner, der har det økonomisk svært. Vi ved, at de vil få det endnu sværere til næste år, og problemet er, at det lovforslag, vi behandler i dag, ikke løser disse kommuners problemer – langtfra. Derfor kan vi selvfølgelig heller ikke stemme for lovforslaget.

At forslaget ikke løser problemerne, erkendte indenrigs- og sundhedsministeren i virkeligheden også, da han sluttede sit sidste indlæg med at sige: Jamen venner – ja, venner sagde han ikke – endnu har vi jo ikke forhandlet puljen for næste år med kommunerne, men regeringen arbejder med en målrettet pulje til de særlig vanskeligt stillede kommuner, når vi skal forhandle bloktilskuddet.

Det synes jeg er fint, og hvis det bliver resultatet af debatten i dag, tror jeg, at jeg allerede kan sige tak til regeringen på kommunernes vegne. Det er et godt skridt i den rigtige retning at give nogle ekstra penge i bloktilskuddet til de vanskeligst stillede kommuner, og tak for det. Det er en god målsætning, men det bekræfter jo kun, at lovforslaget her er helt utilstrækkeligt, og at der må lappes på det.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er ikke sikker på, at jeg kan bibringe debatten noget nyt. Det ville jo forde, at de, der har haft ordet før mig, havde bibragt debatten noget nyt, og den oplevelse har jeg sådan set ikke. Jeg må bare gentage det, der er regeringens position, nemlig at regeringen med dette lovforslag laver en mekanisme, der betyder, at der reelt udlignes for et betragteligt beløb, nemlig 500 mio. kr. Sådan er det.

Så forstår jeg, at der er nogle, der synes, at der skulle udlignes mere. Det har jeg stor respekt for, men jeg synes altså, at de, der har det synspunkt, mangler at udbygge det med en anvisning af: Hvordan, hvornår, hvorfor? Hvad er det for nogle kommuner, der skal betale?

Jeg går ud fra, at vi er enige i det grundsynspunkt, at udligning er et nulsumsspil. Det, vi så kan diskutere – og det var det, jeg sagde før – er, at det nulsumsspil kan jo foregå på forskellige niveauer. Det er hele debatten om vækstprocenter, der skal føres, men det ville være utidigt at tage hul på den debat i dag.

Jeg må bare konstatere, at ingen kan sige noget meningsfuldt om, hvilket bloktilskud der meldes ud henholdsvis primærkommunalt og amtskommunalt, før kommuneøkonomiforhandlingerne er afsluttet, men det er sådan set en anden debat. Debatten her handler om: Når vi nu har en given økonomi til rådighed for det danske kommunestyre, hvordan kan de ressourcer så fordeles mellem landets – ikke 279 kommuner, som hr. Arne Toft sagde tidligere – 271 kommuner på en sådan måde, at alle har nogenlunde og rimelig ensartede konditioner?

Det er helt oplagt, at oprindelig havde regeringen en anden intention om, hvilken teknik der skulle tages i brug for at nå det resultat. Derfor er det også helt ærligt spil, når regeringen har sagt, at efter nedsættelsen af Strukturkommissionen forekommer det uhensigtsmæssigt at dykke ned i det eksisterende udligningsystem og omkalfatre det. Vi er jo midt i en debat, der ikke kun handler om kommunestørrelser og volumen, men også om opgavefordeling.

Vi har jo ikke bare snakket udligningsreform, men udlignings- og finansieringsreform, og derfor har vi valgt en anden rute til det samme mål. Målet er en mere jævn fordeling af det økonomiske råderum mellem landets kommuner, og det kan man gøre ved enten at omkalfatre det eksisterende system eller skyde den genvej, som denne særlige pulje er et udtryk for.

Jeg synes ikke, vi skal vurderes efter, om vi går den snørklede vej eller skyder en genvej. Vi skal vurderes på effekten af det, vi gør, og det stiller vi gerne op til, for som sagt tilfører denne regering ressourcer til de vanskeligst stillede kommuner i et omfang, der slår den tidligere regering med faktor 2.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

32) Anden behandling af lovforslag nr. L 188: Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse med flere love. (Forbedring af muligheder for indsigt i den kommunale administration, tilsynsreform m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 13/3 2003. Første behandling 25/3 2003. Betænkning 8/5 2003).

Der var stillet 10 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under et.

Forhandling

Gudrun Laub (V):

Ændringerne i den kommunale styrelseslov er en konsekvens af Farumsagen og følger de 13 anbefalinger, som er anvist i Jens Peter Christensen-betænkningen. De træder i kraft den 1. januar 2004, og tilsynet med kommunerne bliver herefter nyorganiseret.

Der skal ikke længere være politikere i tilsynsrådene. Tilsynet skal fremover udøves af statsamtmand, der får mulighed for at gribe ind, hvis en borgmester eller et flertal i en kommunalbestyrelse misrøgter kommunen. Statsamtmanden får bl.a. kompetence til at sætte en beslutning ud af kraft, hvis den strider mod lovgivningen, og statsamtmanden kan pålægge kommunalbestyrelsesmedlemmerne at betale erstatning for tabsgivende dispositioner eller pålægge dem bod. Det glæder mig, at vi kan vedtage lovforslaget med et bredt flertal, som alene Enhedslisten står uden for.

Socialdemokraterne har under udvalgsarbejdet fremsat forslag om, at en fjerdedel af kommunalbestyrelsens medlemmer kan kræve forelæggelse af revisionens beretninger for kommunalbestyrelsen som et supplement til forslagens bestemmelse om, at revisionen har adgang til at forelægge revisionens beretninger. Venstre har i udvalget tilsluttet sig disse ændringsforslag, nr. 1 og 2. Desuden er der ændringsforslag nr. 9 og 10, som er af redaktionel karakter, og dem støtter Venstre naturligvis også.

Ændringsforslag nr. 3-8 er stillet af Enhedslisten, og disse forslag stemmer Venstre imod. Enhedslisten foreslår, at tilsynet fremover skal ligge hos alle statsamtmand og for København og Frederiksberg Kommuner vedkommende hos Overpræsidiets Kommunaludvalgets medlemmer, bortset fra Enhedslistens, er imidlertid enige om at støtte ministerens forslag, hvorefter tilsynet med kommuner og amter fremover ligger hos fem nærmere angivne statsamtmand.

Det er udtrykkeligt anført i betænkningen, at tilsynsopgavens placering i fem statsamter ikke foregriber Strukturkommissionens arbejde, og at tilsynet ikke svækkes ved samlingen af tilsynsopgaven i fem statsamter, idet koncentrationen af opgaverne alene har til formål at styrke det faglige miljø. Venstre kan fuldt ud tilslutte sig disse synspunkter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 2 stemte for, 96 imod.